

ПРОГРАМА

фахових вступних випробувань

зі спеціальності 242 «Туризм»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму складено відповідно до типового навчального плану підготовки кваліфікованих робітників з професії «Агент з організації туризму» згідно з вимогами ДСПТО 4221.ОІ.63.30.-2013, для абітурієнтів, які закінчили професійно-технічний навчальний заклад з вказаної професії.

Навчальна програма містить: витяг з освітньо-кваліфікаційної характеристики робітничих кадрів відповідної професії щодо знань та умінь; перелік тем та питань з навчальних предметів, що передбачені типовим навчальним планом; критерії оцінювання та список рекомендованої літератури.

Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: законодавство України про туризм, нормативні акти органів виконавчої влади в цій галузі, міжнародні договори і угоди щодо туризму, в яких бере участь Україна; види туризму та правила розробки туристичних маршрутів; технологію туристичного обслуговування, основи організації готельного господарства та туркомплексів, основи гостинності в сфері туристичного обслуговування; основні положення економіки туризму; правила складання кошторисів турів та екскурсій; способи вивчення попиту на туристичні послуги та правила організації рекламних заходів; порядок організації й умов проведення турів та екскурсій, обслуговування туристів; особливості туристичних маршрутів та тематику екскурсій; вартість турів та інших послуг, що надаються суб'єктам туристичної діяльності та обслуговування; порядок оформлення документів на туристичне обслуговування, ділову іноземну мову; географію туризму; організацію транспортних перевезень, технологію транспортного обслуговування; основи екологізації в туризмі, основи психології, етикету професійного спілкування, елементи корпоративної культури та технологій вирішення конфліктних ситуацій.

Повинен уміти: виконувати роботи, пов'язані з реалізацією комплексу туристичних послуг та гостинного обслуговування; бути представником суб'єкта туристичної діяльності та обслуговування і виступати від його імені; діяти відповідно до законодавства України про туризм та інших

нормативних актів органів виконавчої влади в цій галузі; працювати під керівництвом професіонала з туристичної діяльності. Вивчати вітчизняний та зарубіжний ринки туристичних послуг та обслуговування, характеристики обертів туристичної індустрії; робити аналіз змісту, вартості, особливостей послуг гостинності: готелів, музеїв, транспортних підприємств. Брати участь у розробці обслуговування на внутрішніх та в'їзних (міжнародних) маршрутах; самостійно здійснювати підготовку даних для складання кошторисів турів або екскурсій; виконувати рекламну діяльність з метою залучення та гостинного обслуговування громадян (оздоровлення, раціональне використання вільного часу, проведення змістовного дозвілля, ознайомлення з історико-культурною спадщиною, природним середовищем); надавати повну інформацію про обсяг, умови та якість туристичних послуг та забезпечувати екопривабливість туру, що пропонуються суб'єктом туристичної та готельної діяльності. Володіти навиками міжособистісного та професійного спілкування, в тому числі запобігати та в межах компетенції вирішувати конфліктні ситуації. Самостійно вести облік заявок і договорів на проведення турів або екскурсій і складати відповіді документи звітності; брати участь в оформленні угод із споживачами туристичних послуг, туристичних ваучерів, путівок, маршрутних книжок, інших документів, що визначають статус туристів і є основою для здійснення туру або екскурсії; забезпечувати своєчасне придбання проїзних документів для груп туристів, виконувати інші обов'язки, покладені на нього суб'єктом туристичної діяльності. Виконувати роботу з посольствами та консульськими відділами для отримання віз. Володіти інформаційними технологіями , офісною технікою.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ "ТЕХНОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ"

Тема 1. Поняття туризм та перспективи його розвитку у світі та в Україні.

Сутність поняття обслуговування в туристській сфері. Понятійний апарат туризму. Визначення поняття «Туризм», «Туристична діяльність», «Турист», «Екскурсант», «Тур». Введення поняття «Дерево туризму». Взаємозв'язок туристичної сфери з іншими галузями народного господарства. Значення розвитку туризму в соціокультурному розвитку країни та її громадян. Існуюча система класифікації туризму за різними критеріями та ознаками. Типи туризму (внутрішній, в'їзний, виїзний). Функції туризму: соціальна, гуманітарна, економічна.

Поняття екопривабливості турів.

Історичні аспекти розвитку туризму з давніх часів до сьогодення.

Міжнародні та українські туристичні організації. ВТО, Туристична Асоціація України, Всеукраїнський союз асоціацій підприємств та організацій туристичної галузі України (Укрсоюзтур) та інші.

Тема 2. Державно-правове регулювання управління туристською діяльністю в Україні.

Основні законодавчі й нормативно правові акти у сфері туризму, що діють в Україні. Закон України про Туризм, Закон України про внесення змін до закону України про туризм та інші.

Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність. Туристська політика в Україні та її основні положення.

Ліцензування туристичної діяльності: умови та порядок оформлення ліцензії. Поняття ліцензування в туризмі, чому це необхідно. Вимоги до оформлення ліцензії на здійснення туристичної діяльності. Види та основні відмінності ліцензій в туризмі.

Права та обов'язки туриста згідно міжнародного законодавства.

Тема 3. Технологія взаємодії туристських підприємств.

Види туристських підприємств в Україні. Поняття туроператор, види, функції та особливості роботи.

Турагент – характеристика діяльності, види та його роль на ринку тур послуг. Характеристика середньостатистичного туристичного агентства на ринку тур послуг в Україні. Поняття оптового та роздрібного продажу турів. Канали розповсюдження турів.

Основні відмінності діяльності туроператора та турагента, та їх роль на туристському ринку.

Договірні відносини між турагентом і туроператором, види договорів. Вимоги до укладання договорів та ведення реєстру укладених договорів.

Вивчення основних туристичних напрямків які користуються популярністю у туристів. Вплив фактору сезонності на формування асортименту туристичних послуг.

Основи реклами та просування турів в туризмі. Основні відмінності реклами тур агента і рекламної кампанії туроператора. Мета та види реклами, основні вимоги до вибору рекламних носіїв.

Основні вимоги до офісу туристичної фірми та персоналу.

Вимоги до працівників в туристичній фірмі які відповідають за обслуговування туристів.

Тема 4. Технологічний цикл надання туру та обслуговування туристів.

Поняття тур. Класифікація турів за різними ознаками. Організаційні форми турів. Основні відмінності між поняттями «Пекідж-тур» та «Інклюзів тур». Основні ознаки тура.

Туристські маршрути - визначення та основні види.

Програма туристського перебування, вимоги та правила її складання. Особливості використання програми туристського перебування в офісі тур агента та в офісі туроператора. Технологія складання кошторису тура, основні та додаткові послуги які включені у вартість туру або сплачуються додатково. Вимоги та особливості складання кошторисів тура. Види туристичних послуг які можуть бути включені до вартості туру.

Технологія обслуговування туристів під час проведення екскурсій. Вимоги до екскурсійної послуги. Класифікація екскурсій за різними ознаками. Технологія розробки екскурсій. Техніка проведення екскурсії. Основні та додаткові екскурсії, поняття факультативних екскурсій. Основні вимоги до проведення калькуляції екскурсій

Визначення та характеристика основних документів які входять до туристичного пакету. Роль та значення туристичного ваучера, особливості його використання. Основні скорочення - які використовуються в туристських документах. (типи та види харчування, класифікація готелів, категорії номерів, категорії та вили туристів).

Процес обслуговування туристів під час надання турів. Основні складові технологічного циклу надання турів. Вимоги до укладання договорі на туристичне обслуговування. Видача туристських документів.

Роль та значення міжособистого спілкування в роботі адміністратора з туризму під час обслуговування туриста.

Тема 5. Забезпечення безпеки туристів під час туристичного обслуговування.

Визначення та характеристика основних туристичних формальностей.

Паспортно-візові формальності. Види паспортів та проїзних документів, які дозволяють перетин державного кордону України. Вимоги до оформлення паспортів та дитячих проїзних документів. Особливості перетину кордону під час подорожування з дітьми.

Візові формальності – види віз та їх основна класифікація за різними критеріями та ознаками. Вимоги до оформлення віз. Технологія візового супроводу менеджера під час обслуговування туриста.

Митні формальності – правила і відповідальність за їх порушення під час перетину кордонів при здійсненні подорожі. Порядок ввозу та вивозу товарів фізичними особами – туристами. Товари, які ввозяться без сплати мита.

Санітарно-епідеміологічні формальності, видача пам'яток туристам під час подорожування.

Страхування в туризмі. Технологія та вимоги до оформлення страхових полісів. Технологія співпраці страхових компаній з туристичними компаніями.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ "ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ "

Тема 1. Значення дисципліни «Географія туризму» в житті суспільства.

Місце «Географії туризму» в житті суспільства. Значення дисципліни в організації туристичної діяльності.

Тема 2. Загальна характеристика туристичних ресурсів України.

Поняття “туристичні та рекреаційні ресурси”, їх роль у розвитку туризму. Характеристика факторів, що сприяють розвитку туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів (ТРР) в світі та в Україні. Характеристика природно-географічних ТРР при організації та проведенні туристичних та екскурсійних маршрутах (водних, орографічних, кліматичних, спеліоресурсів, бальнеологічних). Характеристика природно-антропогенних ТРР. Характеристика культурно-історичних ресурсів країни. Огляд об’єктів Всесвітнього природного та культурного надбання ЮНЕСКО в Україні та об’єктів які є перспективними.

Тема 3. Регіональні особливості туристичних ресурсів в Україні.

Природно-географічні особливості туристичного районування території України. Регіональна диспропорція ресурсного та інфраструктурного потенціалу національного туристичного комплексу.

Регіональні особливості туристичних ресурсів Карпатського, Подільського, Придніпровського, Поліського, Слобожанського, Донецького, Причорноморсько-Азовського, Кримського регіонів. Туристична насиченість центрів, географія туристичних маршрутів.

Тема 4. Регіональні особливості туристичних ресурсів світу.

Економічне, політичне, соціальне значення міжнародного туризму. Аналіз туристичних потоків. Міжнародні організації та їх вплив на розвиток туризму.

Загальна туристична характеристика Європи. Туристична спеціалізація Західної, Північної, Центральної, Південної та Східної Європи. Огляд найбільш визначних об'єктів Всесвітнього природного та культурного надбання країн.

Загальна характеристика туристичних ресурсів Азії . Огляд туристичних макрорайонів Азії.

Загальна характеристика туристичних ресурсів Близького і Середнього Сходу. Туристична спеціалізація Близького і Середнього Сходу.

Загальна характеристика туристичних ресурсів Африки. Туристична спеціалізація Африки.

Загальна характеристика туристичних ресурсів Північної Америки. Туристична спеціалізація Північної Америки .

Загальна характеристика туристичних ресурсів Латинської Америки. Туристична спеціалізація Латинської Америки. Огляд найбільш визначних об'єктів Всесвітнього природного та культурного надбання країн.

Загальна характеристика туристичних ресурсів Австралії та Океанії. Туристична спеціалізація Австралії та Океанії

Тема 5. Географія основних видів туризму в Україні та світі.

Географія лікувально-оздоровчого туризму. Географія пляжно-купального туризму. Географія пізнавального туризму. Географія релігійного та паломницького туризму. Географія з метою відпочинку та розваг. Географія екотуризму. Географія активного туризму. Географія ділового туризму.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В ТУРИЗМІ»

Тема 1. Транспортне обслуговування туристів.

Статистика і використання транспортних засобів при туристичних подорожах. Стан транспортної системи обслуговування туристів. Взаємодія транспорту і туризму. Класифікація транспортних подорожей і транспортних засобів.

Порядок надання транспортних послуг при включенні в тур. Роль і види транспорту в організації трансферу і турів. Критерії і розподіл транспортних засобів. Мотивація вибору виду транспорту. Порівняння ефективності різних видів перевезень. Переваги та недоліки різних видів транспорту. Оцінка привабливості основних транспортних засобів для міжнародних транспортних подорожей. Вимоги до організації автоперевезень (легковими автомобілями і автобусами). Особливості залізничних маршрутів. Засоби повітряних пасажирських перевезень. Можливості використання водних шляхів для надання транспортних послуг. Роль та види транспортних послуг у складі туру.

Тема 2. Обслуговування туристів на повітряному транспорті.

Правові аспекти повітряних перевезень. Правове забезпечення обслуговування при перевезенні у міжнародному і внутрішньому сполученнях. Характеристика засобів повітряних перевезень: повітряні кулі і дирижаблі, планери, дельтаплани, пара плани, гелікоптери, літаки. Матеріально-технічна база авіаційного транспорту. Види рейсів: транзитний, чартерний, регулярний. Комплексні послуги перевезень. Класифікація літаків на міжнародних авіалініях.

Коротка порівняльна характеристика основних аеропортів світу. Види перевізників (назва авіакомпаній). Технологія обслуговування туристів на міжнародних авіалініях

Авіаційні квитки. Основні дані авіаквитків. Вимоги до оформлення та бронювання. Види бронювання авіаквитків. Система тарифів, знижок та пільг авіаквитків. Обслуговування туристів під час польоту. Обмеження для пасажирів і його поведінка на борту судна. Обслуговування при перевезенні дітей та немовлят, інвалідів та хворих. Безпека польоту. Страхування повітряних перевезень. Відповідальність перевізника. Нові технології та тенденції розвитку авіатранспорту.

Тема 3. Обслуговування туристів на залізничному транспорті.

Залізничне сполучення. Трансконтинентальні маршрути. Трансфер з аеропортів. Структура забезпечення та організація перевезень. Рухомий склад пасажирського залізничного транспорту для туристичних перевезень в Україні і за кордоном. Управління пасажирськими перевезеннями. Розклад руху. Правові основи обслуговування туристів залізничним транспортом.

Обслуговування пасажирів. Оформлення проїзду. Термін дійсності проїзних документів. Переоформлення проїзних документів. Дії у разі викрадення проїзних документів. Обслуговування при перевезенні дітей. Обслуговування на вокзалах. Посадка до вагона. Умови проїзду. Оформлення проїзду в поїзді. Нещасний випадок з пасажиром. Обслуговування при перевезенні багажу. Упакування і маркування багажу. Приймання багажу від пасажирів. Перевезення багажу. Видача багажу пасажирів. Пошкодження, зіпсування, втрата багажу. Предмети, які допускаються, і предмети, які заборонені для перевезення багажем. Транспортування автомашин і туристів. Тарифи та збори. Види пасажирських тарифів. Порядок застосування тарифів. Знижки на проїзд. Страховий збір. Платні послуги.

Тема 4. Обслуговування туристів на автомобільному транспорті.

Призначення трансферних перевезень. Види автомобілів, типи кузовів легкових автомобілів та автобусів для надання послуг трансферу. Види доріг та автомагістралей. Дорожній рух. Транзитний проїзд. Особливості організації автобусних турів. Організація роботи гідів під час автобусного туру. Організація маршруту для туристів, які подорожують власним транспортом. Організація страхування туристів та транспортного засобу. Страхування «Зелена

картка». Організація укладання договорів з перевізниками. Вимоги до технічного стану наземних видів транспорту. Безпека пасажирів. Правове регулювання при обслуговуванні туристів на автомобільному транспорті. Роль і місце автоперевезень у турі. Специфіка організації транспортних подорожей на внутрішніх і міжнародних маршрутах. Оренда автомобілів. Контроль за здійсненням міжнародних перевезень.

Тема 5. Обслуговування туристів на водному транспорті.

Переваги та недоліки обслуговування туристів на водному транспорті. Сутність водних подорожей туристів. Характеристика морського та річкового транспортів. Транспортні характеристики портів, річкових басейнів та озерних систем.. Морські шляхи. Річні канали. Сучасні засоби морських та річкових пасажирських перевезень. Морські реєстри. Світова індустрія круїзів.

Особливості річкових та озерних круїзів. Класифікація засобів морських круїзних маршрутів, основні круїзні лінії. Характеристика основних круїзних територій світу. Умови договору на перевезення та обслуговування туристів.

Правові основи водних туристичних подорожей. Обов'язки і відповідальність перевізника. Особливості обслуговування морських і річкових подорожей. Морські подорожі та круїзи. Морські і річкові прогулянки та екскурсії. Парусні судна. Яхт-туризм, підводний туризм. Правила перевезення пасажирів і багажу у внутрішніх водних басейнах України.

Безпека і охорона життя при організації туру на морі.

Критерії оцінювання знань

Відповідь оцінюється – "5" (відмінно)

Абітурієнт виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Відповідь оцінюється – "4" (добре)

Абітурієнт вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

Відповідь оцінюється – "3" (задовільно)

Абітурієнт відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Відповідь оцінюється – "2" (незадовільно)

Абітурієнт володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Загальні критерії оцінювання за 12-бальною шкалою

Початковий рівень	1	Абітурієнт відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий факт чи явище.
	2	Абітурієнт розуміє навчальний матеріал на елементарному рівні, відтворює якийсь його фрагмент окремим реченням, наводить елементарні приклади та ознаки певних об'єктів.
	3	Абітурієнт сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (за допомогою викладача), впізнає постать, подію, явище за описом, має загальне уявлення про карту.
Середній рівень	4	Абітурієнт володіє матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, дає визначення явища чи поняття без пояснення, може показати об'єкт на карті.
	5	Абітурієнт може за допомогою викладача послідовно викласти значну частину фактичного матеріалу, визначати окремі ознаки теоретичних понять та наводити приклади, знає основні дати, характеризує загальні ознаки об'єктів, за інструкцією виконує практичні та лабораторні роботи, звертаючись за допомогою до викладача.
	6	Абітурієнт володіє матеріалом, відтворює значну його частину, наводить прості приклади, дає характеристику явищ.
Достатній рівень	7	Абітурієнт може самостійно викласти матеріал теми, завершуючи його висновками, правильно застосовувати поняття та терміни, наводить власні приклади на підтвердження власних суджень.
	8	Абітурієнт уміє аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал теми, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розв'язує завдання передбачені програмою, з частковим поясненням.
	9	Абітурієнт вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, виправляє допущені помилки.
Високий рівень	10	Знання, уміння й навички учня відповідають вимогам програми, Абiтурiєнт узагальнює, систематизує, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, працює з різними джерелами інформації.
	11	Абітурієнт на високому рівні володіє матеріалом, вільно висловлює власні судження і переконливо їх аргументує, самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними, використовує набуті знання і вміння в практичній діяльності.
	12	Абітурієнт виявляє міцні і глибокі знання з предмета, самостійно оцінює та обґрунтовує різноманітні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них, вміє аналізувати проблему і знаходити її розв'язання, здатний до виконання нестандартних завдань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова база

1. "Інструкція про порядок оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання" від 6 червня 2005 р. N50.
2. "Ліцензійні умови впровадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності" від 17 січня 2001р.N7/ 62.
3. "Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності" від 12 листопада 2003 р. № 142/394.
4. "Правила в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію" від 29 грудня 1995р (зміни та доповнення від 19 квітня 2006р).
5. "Правила користування готелями і аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг" від 2 квітня 2004р. N413/9012.
6. ГОСТ Р 50690-2000 "Организація туристичної діяльності. Туристичні послуги. Загальні вимоги".
7. ДСПТО 4221.ОІ.63.30-2013 «Агент з організації туризму».
8. Закон України "Про туризм" від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР.
9. Закон України «Про внесення змін до закону України "Про туризм" від 18.11.2003 р. №1282-IV.
10. Закон України «Про державний кордон України» від 3 квітня 2003 р. N 662-IV.

Базова

11. Аигина Е.В. География туризма: учебник для ВУЗов / Аигина Е.В. Баюра В.Н. Александрова А.Ю.; под. ред. А.Ю.Александровой. – М.: Кнорус, 2008. – 592 с.
12. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВЦ "Академія", 2005. 704 с.
13. Безуглий В.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: посібник / В.В.Безуглий, С.В.Козинець. – К.: Видавничий центр "Академія", 2003. – 688 с.
14. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методи аналізу, термінологія, районування. К.: ВПЦ "Київ. ун-т", 2001. 395с.
15. Бовсуновская А.Я. География туризма: Учеб. Пособие. Донецк : ДИТБ, 2002. 410 с.
16. Галасюк С.С. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності : навчальний посібник / С. С. Галасюк. – Одеса : Астропринт, 2011. – 234 с.
17. Глушко А.А. География туризма / А.А.Глушко, А.М.Сазыкин. - Владивосток: Изд-во Дальневосточного ун-та, 2002. – 266 с.

18. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник . – К.: Центр учбової літератури, 2007.
19. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2003. – 300 с.
20. Коваль П.Ф., Андреева Г.П. Технологія туристичної діяльності: опорний конспект лекцій/ П.Ф. Коваль, Г.П. Андреева. – Чернівці, 2006.
21. Крачило Н.П. География туризма. К.: Вища школа, 1987. 208 с.
22. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
23. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) К.: Альтерпрес, 2002. - 436 с.
24. Мариняк Я.О. Становлення та розвиток наукової дисципліни "Географія туризму" в Україні // Історія української географії. Частина І: Збірник матеріалів Третьої Міжнародної наукової конференції, присвяченої 130-літньому ювілею академіка Степана Рудницького. – Тернопіль: 2007. – С.205-207.
25. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. К.: Знання, 2007. 292 с.
26. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
27. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник / За ред. проф. І.М.Школи. - Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. - 662 с.
28. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
29. Ровенчак І. Типологія країн світу. Львів: Світ, 1997.
30. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник: Вид. 2-ге, переробл. і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
31. Самойленко А.А. География туризма: Учеб. Пособие. Ростов-на-Дону: "Феникс", 2006. 368 с.

Допоміжна

32. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посібник.- К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с
33. Роїна О.М. «Туристична діяльність в Україні. Нормативно - правове регулювання», К: КНТ, 2006р.
34. Сокол Т.Г. "Основи туристичної діяльності", Київ "Грамота", 2006р.
35. Допоміжна
36. Воронкова Л.П. История туризма: Учебное пособие. М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО "МОДЭК", 2001. 304 с.
37. Квартальнов В.А. Иностранный туризм / В.А.Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 312 с.

38. Косолапов А.Б. Туристское страноведение: Учебное пособие / А.Б.Косолапов, Л.Л.Руденко, А.А.Берестовой. – Владивосток: ДВГАЭУ, 1998. – 192 с.
39. Крючков А.А. История международного и отечественного туризма. – М.: НОУ "Луч", 1999. – 94с.
40. Соціально-економічна географія світу / За ред. Кузика С.П. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 256 с.
41. Устименко Л.М. Історія туризму: Навч. посіб. / Л.М.Устименко, І.Ю.Афанасьєв. – К.: Альтерпрес, 2005. – 320 с.
42. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. / В.К.Федорченко, Т.А.Дьорова. – К.: Вища школа, 2002. – 196 с.
43. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2001. - 744 с.